

ÇOCUK EĞİTİMİ ANNEBABA EĞİTİMİYLE BAŞLAR

En etkili öğretim yöntemlerinden biri çocuklara iyi bir model olmaktır. Çocuklar çevresinden gördüğü her türlü davranışı kopya eder, bunu yaparken de iyi-kötü diye ayırt etmezler, gördükleri tüm davranışları taklit ederler.

Anne-babalar en değerli varlıkları çocuklarını iyi yetiştirebilmek için çabalamakta, onlara iyi eğitim verebilmenin yollarını aramaktadırlar. Ancak bunu yaparken bir şeyi gözden kaçırmaktadırlar. Hiçbir insan kendinde olmayan bir şeyi karşı tarafa veremez. Olumlu davranışlara sahip bir çocuk yetiştirmek istiyorsanız, önce kendi davranışlarınızı gözden geçirmeniz gerekecektir. Örneğin, hiçbir anne-baba çocuğunun sigara içmesini istemez ve sürekli sigaranın zararlarından bahseder, ancak bunları söyleyen anne-baba kendisi sigara içiyorsa, sigaranın zararlarından çocuğuna bahsetmenin hiçbir anlamı olmayacaktır. Aynı şekilde her anne-baba çocuğunun okumasını ister, kitap okusun ister. Bu nedenle çoğu anneler akşamları çocuklarının başında asker gibi dikilerek bir yandan televizyondaki dizini izlerken, bir yandan da çocuklarına ödev yaptırmaya çalışmaktadırlar. Bu pek çok açıdan doğru olmayan bir tutumdur. Birincisi, çocuğun kendi kendine ders çalışma sorumluluğunun gelişmesini engeller, ikincisi annenin, çocuğu ders yaparken televizyon izlemesi olumlu model olmama açısından, annenin okumanın ve eğitimin önemine dair söylediklerinin etkisiz kılmaktadır. Bu durumda eğer anne çocuğa söylediklerinin etkili olmasını istiyorsa şöyle davranmalıdır; çocuk ödevlerini yaparken anne televizyonda dizisini izlemek yerine eline bir kitap ya da bir gazete alıp okumalıdır. Böyle yaparsa anne çocuğa şu mesajı vermiş olur: "Okumak önemlidir, bir anne olarak ben de okuyarak, okumanın ve eğitimin ne kadar önemli olduğuna inandığım için ben de okuyorum, sen de okumalısın!" Oysa bir yanda çocuk ders çalışırken bir yanda televizyon izleyen anne de çocuğa şu mesajı vermiş olur: "Okumanın önemli olduğu doğrudur, ancak bir anne olarak ben okumak yerine televizyon seyrederek, okumanın ve eğitimin önemsiz olduğuna inandığım için ben de şu anda okumak yerine televizyon izlemeyi tercih ediyorum. Televizyon izlemek okumaktan daha önemlidir, sen de ders çalışmak yerine televizyon izlemelisin!" Dolayısı ile anne-baba olarak sözlerimizle davranışlarımız birbirine uyumlu olmalı. Sözlerimiz ve davranışlarımız uyumsuz olur, çocuğa oku der, kendimiz okumazsak, çocuk sözlerimize değil davranışlarımıza inanır. Çünkü çocuk da şöyle düşünür: "Eğer anne-babamın söyledikleri doğru olsaydı, kendisi de söylediği gibi yapardı." Kendinizde olmayan bir şeyi çocuğunuza öğretemezsiniz. Çocuk eğitimi önce anne-babanın kendisini eğitmesi ile başlar. Bu nedenle çocuklarınıza eğitim verirken, ya söyledikleriniz gibi davranın ya da hiçbir şey söylemeyin, çünkü sizin yapmadığınız şeyleri söylemeniz çocuğunuz üzerinde hiçbir olumlu etkisi olmaz.

ÇOCUK NEYİ ÖĞRENİR

Eğer bir çocuk sürekli eleştirilmişse,

"Kınama ve ayıplamayı öğrenir."

Eğer bir çocuk kin ortamında büyümüşse,

"Kavgayı öğrenir"

Eğer bir çocuk alay edilip aşağılanmışsa

"Sıkılıp utanmayı öğrenir."

Eğer bir çocuk sürekli utanç duygusuyla eğitilmişse,
"Kendini suçlamayı öğrenir."
Eğer bir çocuk hoşgörüyle yetiştirilmişse,
"Sabırlı olmayı öğrenir."
Eğer bir çocuk desteklenip yüreklendirilmişse,
"Kendine güven duymayı öğrenir."
Eğer bir çocuk övülmüş ve beğenilmişse,
"Takdir etmeyi öğrenir."
Eğer bir çocuk hakkına saygı gösterilerek büyütülmüşse,
"Adil olmayı öğrenir."
Eğer bir çocuk güven ortamı içinde yetişmişse,
"İnançlı olmayı öğrenir"
Eğer bir çocuk kabul ve onay görmüşse,
"Kendini sevmeyi öğrenir"
Eğer bir çocuk aile içinde dostluk ve arkadaşlık görmüşse,
"Bu dünyada mutlu olmayı öğrenir"

Yazan: Dorothy Law Nolte,
Çeviren: Dođan Cücelođlu

Kendinizde olmayan bir şeyi karşı tarafa veremezsiniz. Çocuk eğitimi anne-baba eğitimi ile başlar...

Psikolog Saadet ELEVLİ